

Under overfladen

Røntgenoptagelse af Anna Ancher og Michael Ancher, *Dagens arbejde bedømmes*, 1883

På røntgenoptagelsen kan man blandt andet se den blændramme som lærredet er spændt op på. På grund af værket størrelse har blændrammen en midtersprosse, der stabiliserer rammen.

Man kan også se de trækiler, der sidder i hjørnerne, og som bruges til at kile rammen ud med for at holde lærredet plant opspændt.

Langs kanterne ses de mange søm, som lærredet er spændt op med. Da røntgenstrålerne passerer gennem alle maleriets lag, fremgår lærredets tråde og vævemønster også af røntgenoptagelsen.

På røntgenoptagelsen kan vi ane den figur som Ancher-parret oprindeligt inkluderede i motivet, men som senere blev malet over.

MA-XRF scanningsbillede af Anna Ancher og Michael Ancher, *Dagens arbejde bedømmes*, 1883

Med analysemetoden MA-XRF (makrorøntgenfluorescens-scanning) kan man identificere hvilke grundstoffer, der er til stede i et maleri. Når grundstofferne er kendt, kan man udlede, hvilke pigmenter kunstneren har anvendt. I nogle tilfælde kan metoden afsløre ændringer foretaget undervejs i arbejdsprocessen, sådan som det er tilfældet med Ancher-parrets maleri.

Billedet herover viser, hvor i maleriet det giftige grundstof kviksølv er til stede. Kviksølv indgår i det røde pigment cinnober, og de lyse områder viser, hvor dette pigment er brugt. I den figur, som Ancher-parret valgte at male over, er der anvendt cinnober til dele af hans beklædning og i ansigtet. Scanningsbilledet viser desuden, at der også er anvendt cinnober i Anna Anchers kjole.

I dag anvender kunstnere ikke længere kviksølvholdige farver, da stoffet er stærkt giftigt. Som alternativ til det giftige cinnober kunne man fra slutningen af 1800-tallet fremstille cadmiumrød.

